

Témy dizertačných prác pre Systematickú filozofiu 2021/2022

doc. PhDr. Miroslav Karaba, PhD.

Téma:

Základné teistické presvedčenia vo svetle filozofie vedy

Anotácia:

Východiskom práce je intenzívny záujem niektorých súčasných filozofov náboženstva a teológov o pozitívne ale aj negatívne konzekvencie filozofie vedy pre skúmanie základných teistických presvedčení. Zatiaľ čo prijatie logického pozitivizmu sa pre kognitívny obsah náboženských a teologických diskurzov nutne javí ako zhubný, iné koncepcie (Popper, Kuhn, Lakatos) vytvárajú potenciálny priestor pre možnosť precízneho uvažovania o racionalite teologických konceptov a to predovšetkým vo vzťahu k epistemologickým otázkam. Takýto prístup sa stáva základom pre hľadanie analógie medzi vedeckými teóriami na jednej strane a systémami náboženských presvedčení na druhej strane. V takomto prístupe je kritická reflexia kompatibilná s vernosťou náboženským programom, pretože centrom náboženstva je uctievanie a nie prijatie interpretačných hypotéz.

ENGLISH VERSION:

Topic:

Basic Theistic Beliefs in the View of the Philosophy of Science

Annotation:

The starting point of the thesis is the intense interest of some contemporary philosophers of religion and theologians in the positive but also negative consequences of the philosophy of science for the study of basic theistic beliefs. While the acceptance of logical positivism necessarily seems pernicious for the cognitive content of religious and theological discourses, other concepts (Popper, Kuhn, Lakatos) create a potential space for the possibility of thinking precisely about the rationality of theological concepts, particularly in relation to epistemological issues. Such an approach becomes the basis for finding an analogy between scientific theories on the one hand and systems of religious beliefs on the other. In such an approach, critical reflection is compatible with allegiance to the religious program, because the centre of religion is worship and not acceptance of interpretive hypotheses.

Témy dizertačných prác pre Systematickú filozofiu 2021/2022

prof. ThDr. Ladislav Csontos, PhD., konzultant: Mgr. at Mgr. Lukáš Jeník, PhD.

Téma:

Umenie a poznanie a kognitivistická teória umenia

Anotácia:

Zámerom témy je problematizácia vzťahu umenia a vedy. Vzťah vedy a umenia je často predmetom klišeovitých zovšeobecnení. Na jednej strane sa akcentuje podobnosť (aspekt tvorivosti, metaforické a analogické vypovedanie, pluralizmus vedeckých teórií) a umenšujú esenciálne rozdielnosti (justifikácia poznatkov, parafrázovateľnosť), na strane druhej podlieha charakteristika vedy ako ľudskej činnosti príliš rigidnému scientistickému názoru. Skúmanie vzťahu vedy a umenia ukazuje perspektívy ich vzájomnej komparácie, ale zároveň otvára priestor pre kritiku ich stotožňovania.

Problém vzťahu umenia a vedy sa dotýka nielen oblastí súčasnej analytickej estetiky, ale tiež problému podobnosti symbolických foriem nazerania (Cassirer). V kontexte analytickej estetiky možno nájsť viacero koncepcií, ktoré sa na vzťah vedy a umenia pozerajú kriticky a konštruktívne. (Nelson Goodman, Catherine Z. Elgin, Gordon Graham).

Požiadavkou na túto tému je dobrá znalosť angličtiny.

ENGLISH VERSION:

Topic:

Art and knowledge and cognitivist theory of art

Annotation:

The aim of the thesis is an analysis of the relationship between art and science from the philosophical point of view. The relationship of science and art is often the subject of generalizations. On the one hand, the similarities (creativity aspect, metaphorical and analogical testimony, pluralism of scientific theories) are accentuated, on the other hand the essential differences (knowledge justification, paraphrasability) are diminished. Exploring the relationship of science and art shows the perspectives of their mutual comparison, but at the same time it opens up space for criticism of their identification.

The problem of the relationship between art and science concerns not only areas of contemporary analytical aesthetics, but also the problem of the similarity of symbolic forms of perception (Cassirer). In the context of analytical aesthetics, several concepts can be found that view the relationship between science and art critically and constructively. (Nelson Goodman, Catherine Z. Elgin, Gordon Graham).

A good knowledge of English is a requirement on this topic.